

Pelastussuunnitelma

Kiinteistön nimi

Päiväys

Lomake on Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön tuottama mallilomake, jota voidaan käyttää asuinrakennuksen pelastussuunnitelman pohjana. Lomake noudattaa sisäasiainministeriön Asuinkiinteistön pelastussuunnitelman laadinta –julkaisua 2/2012.

Lisätietoa pelastussuunnittelusta: www.spek.fi

Kiinteistön/rakennuksen (rakennusten) perustiedot

Nimi ja osoite

Rakennusvuosi (-det)

Rakennusten lukumäärä

Asuinhuoneistojen lukumäärä

Asukasmäärä

Liike- ja toimistohuoneistot

Säännöllisesti työskenteleviä

Porrashuoneiden määrä

Hissien määrä

Yhteystiedot

Kiinteistön omistaja

Taloyhtiön hallitus/asukastoimikunta

Kiinteistöön nimetty turvallisuushenkilöstö

Isännöitsijä

Kiinteistöhuolto

Muut

1. Pelastussuunnitelman tiedot

Pelastussuunnittelun tavoitteena on:

- tunnistaa asuinympäristössä esiintyvät vaaratekijät
- opastaa ennaltaehkäisemään vaaratilanteiden ja vahinkojen syntymistä sekä
- opastaa toimimaan kyseiseen asuinkiinteistöön soveltuvalla tavalla erilaisissa vaaratilanteissa.

Pelastussuunnitelmaa ei laadita tai ylläpidetä pelastusviranomaista varten, vaan asuinkiinteistön ja sen asukkaiden tarpeisiin ja turvallisuuden parantamiseksi. Pelastusviranomaisen valvoo palotarkastuksien yhteyksissä muiden asioiden ohella, että lakisääteisiä velvoitteita noudatetaan. Pelastussuunnitelma määriteltyihin kohteisiin sekä sen sisältö ovat lakisääteisiä (Pelastuslaki 379/2011 ja Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011).

Pelastussuunnitelma on rakennuskohtainen, mutta mikäli kiinteistöön kuuluu useampi samanlainen rakennus, voidaan suunnitelma tehdä kiinteistökohtaisesti.

1.1 Pelastussuunnitelman laatimis- tai päivityspäivämäärä

1.2 Selostus siitä, miten pelastussuunnitelma on laadittu

1.3 Kuka pelastussuunnitelman on laatinut

1.4 Pelastussuunnitelmaa päivitys

(Miten ja milloin päivitetään, kuka vastaa päivityksestä)

2. Kiinteistön vaaranpaikat ja riskit

Tunnistettuja vaaroja voidaan hallita ja ennaltaehkäistä. On tärkeää tunnistaa tekijät, jotka voivat johtaa vaaratilanteeseen. Näin voidaan valita keinot, joilla vaaratilanteet voidaan välttää ja niiden seurauksia rajata. Arvioinnissa voidaan käyttää riskienarviointitaulukkoa, joka on ladattavissa osoitteessa <http://www.spek.fi/Suomeksi/Varautuminen-ja-vss/Pelastussuunnitelma>.

Riskien tunnistaminen on keskeinen osa koko pelastussuunnitelmaa ja asuinkiinteistön turvallisuuden suunnittelua. Työ on hyvä tehdä laajalla pohjalla, asukkaita ja kiinteistössä toimivia kuullen.

On hyvä muistaa, että täysin kattavaa listaa mahdollisista tapaturmista tai vaaroista ei ole mahdollista tai edes tarkoituksenmukaista tehdä. Suurimmat riskit aiheuttaa yleensä ihmisen toiminta ja

ajattelemattomuus. Kaikessa toiminnassa jokaisen tulee käyttää omaa harkintaa, huolellisuutta ja varovaisuutta, jotta asuinympäristö olisi turvallinen. Se on parasta mahdollista ennaltaehkäisyä turvallisuuden näkökulmasta.

Vaikka yhteiskunnan häiriötilanteiden ennaltaehkäisy (esimerkiksi laaja sähkökatko tai vedenjakelun häiriintyminen) ei ole asuinyhteisöjen voimin mahdollista, niin omatoimisella varautumisella luodaan valmiudet ja keinot rajoittaa vahinkoja.

2.1 Mitä riskejä kiinteistössä on tunnistettu?

Ulkoalueet

Sisätilat

Kiinteistössä harjoitettu toiminta

Kiinteistön ulkopuolinen toiminta

2.2 Selostus, miten riskit ja vaaranpaikat on kartoitettu

2.3 Onko kiinteistössä sellaisia toimijoita, jotka tulee erityisesti ottaa huomioon vaaratilanteissa?

3. Vaarojen ja riskien ennaltaehkäisy

Lähtökohtaisesti asumiseen liittyvät riskit pyritään ennaltaehkäisemään. Osa ennaltaehkäisystä on kiinteistön omistajan vastuulla, mutta käyttäjien ohjeistuksella on myös suuri merkitys.

Ennaltaehkäisyllä tarkoitetaan toimintamalleja ja keinoja, joilla mahdollisia vaaratilanteita voidaan välttää tai todennäköisyyttä pienentää.

3.1 Mihin toimenpiteisiin tunnistettujen riskien osalta on ryhdytty?

3.2 Mitä ohjeita kiinteistön asukkaille on annettu vaarojen ja riskien ennaltaehkäisemiseksi?

4. Omatoiminen varautuminen poikkeusoloihin

Poikkeusolojen syynä voi olla esimerkiksi erityisen vakava tapahtuma tai suuronnettomuus, joihin liittyy huomattava välitön tai välillinen uhka ihmisten hengelle tai terveydelle ja omaisuudelle. Poikkeusoloihin johtava suuronnettomuus voi kehittyä tunneissa tai vuorokausissa. Sotilaallisen kriisin ei odoteta kehittyvän hetkessä.

Poikkeusoloissa ovat olemassa samat vaarat ja uhat kuin normaalioloissakin. Näiden lisäksi muut uhat voivat lisääntyä tai korostua. Olosuhteet ovat todennäköisesti haastavammat kuin normaalioloissa. Myöskään viranomaispalvelut eivät ole samalla tasolla kuin normaaliaikana, joten asukkaiden on toimittava omatoimisesti ja itsenäisemmin.

Poikkeusoloissa yksittäiset kiinteistöt liitetään osaksi pelastustoimen johtamaa väestönsuojelujärjestelmää. Tällöin asukkaita voidaan valmiuslain mukaisin valtuuksin määrätä työvelvollisiksi väestönsuojelutehtäviin, kuten kiinteistökohtaisiin ensiapu-, raivaus- ja sammutustehtäviin. Lisäksi keskeinen tehtävä on asukkaiden suojaaminen väestönsuojaan tai sisätiloihin viranomaisten ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Normaalioloissa asuinkiinteistöjen vastuulla on ylläpitää omaa valmiuttaan sekä huolehtia siitä, että esimerkiksi väestönsuoja on varusteltu oikein ja toimintakuntoinen.

4.1 Väestönsuojelun järjestelyt kiinteistössä

4.2 Väestönsuoja

4.3 Selostus väestönsuojan omatoimisesta tarkastuksesta

4.4 Onko väestönsuojalle tehty käyttöönottosuunnitelma

4.5 Toimintaohjeet erilaisia onnettomuuksia ja vaaratilanteita varten

Kaikkia riskejä ei pystytä ennaltaehkäisemään, siksi asukkaille ja kiinteistössä työskenteleville tulee antaa ohjeet vaaratilanteissa toimimiseen. Lähtökohtana ohjeistukselle ovat riskienarvioinnin tulokset.

Keskeistä on, että asukkaat ja kiinteistössä työskentelevät osaavat:

- tunnistaa vaaratilanteen
- pelastaa itsensä
- hälyttää apua
- auttaa vaarassa olevia.

Lisäksi asukkaiden ja kiinteistössä työskentelevien on hyvä hallita alkusammutus ja hätäensiapu.

Toimintaohjeissa on hyvä huomioida myös vaaratilanteiden jälkihoito ja niissä tarvittavat neuvot ja apu. Esimerkkejä näistä on koottu liitteeseen.

Kiinteistön turvallisuushenkilöstöllä voi olla oma toimintaohjeistuksensa vaaratilanteiden varalta. Ohjeet voivat koskea myös hallitusta tai asukastoimikuntaa tai muuta vastaavaa toimielintä ja isännöitsijää sekä kiinteistönhoitajaa.

4.6 Mitä ohjeita asukkaille ja kiinteistössä säännöllisesti työskenteleville on annettu?

4.7 Kiinteistön sisäiset (hallituksen / turvallisuustiimin / asukastoimikunnan) toimintaohjeet

4.8 Viestintä

Jokaisella asukkaalla sekä kiinteistössä työskentelevällä on oikeus perehtyä pelastussuunnitelmaan. Keskeistä kuitenkin on, että kaikki asianosaiset tuntevat annetut ohjeet vaaratilanteiden ennaltaehkäisemiseksi sekä toimintaohjeet niiden varalta.

Tähän kirjataan selostus siitä, miten pelastussuunnitelmasta viestitään asukkaille ja toiminnanharjoittajille ja muille asianosaisille.

Kuka tiedottaa?

Kenelle tiedotetaan?

Kuinka usein tiedotetaan?

Mistä tiedotetaan?

Miten tiedotetaan?

5. Pelastussuunnitelman ylläpito

Turvallisuuden säännöllinen seuranta ja pelastussuunnitelman säännöllinen päivittäminen ovat asumisturvallisuuden perusedellytyksiä. Kun pelastussuunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti, varmistetaan siitä, että tiedot pysyvät ajan tasalla ja mahdolliset sattuneet vaaratilanteet tai muut turvallisuuspuutteet tulevat huomioituiksi. Turvallisuustilanteen kartoitusta varten onkin hyvä luoda raportointikäytäntö.

Osa turvallisuuden kehittämistä on turvallisuushenkilöstön koulutus. Riittävällä ja säännöllisellä koulutuksella varmistetaan siitä, että turvallisuutta osataan kehittää ja tarvittaessa vaaratilanteissa löytyy auttajia myös omasta takaa.

5.1 Miten turvallisuustilannetta seurataan ja miten ja kenelle havaitut turvallisuuspuutteet tai vaaratilanteet raportoidaan?

5.2 Miten saadut tiedot talletetaan ja arvioidaan?

5.3 Pelastussuunnittelusta tai turvallisuustehtävistä vastaavien koulutus

5.4 Aukkaille annettava koulutus

6. Muuta

Liitteet

Esimerkkejä toimintaohjeiksi vaara- ja häiriötilanteissa.